

מחיר הכרטיס		סכום חמס לשעשועים החייבים במס מוקטן	סכום חמס לשעשועים אחרים
עולה על 220 מיל, אך אינו עולה על 230 מיל	מיל	30	מיל
עולה על 230 מיל, אך אינו עולה על 240 מיל	מיל	30	180
עולה על 240 מיל, אך אינו עולה על 250 מיל	מיל	75	200
עולה על 250 מיל, אך אינו עולה על 300 מיל	מיל	75	200
עולה על 300 מיל, אך אינו עולה על 350 מיל	מיל	100	220
עולה על 350 מיל, אך אינו עולה על 400 מיל	מיל	100	250
עולה על 400 מיל, אך אינו עולה על 600 מיל	מיל	150	300
עולה על 600 מיל, אך אינו עולה על 800 מיל	מיל	150	500
עולה על 800 מיל ולמעלה	מיל	20% ממחיר הכרטיס	750 100% ממחיר הכרטיס

נחקבל בכנסת ביום ל' באב תש"ט (25 באוגוסט 1949).

ד. בן-גוריון א. קפלן
ראש הממשלה שר האוצר

יוסף שפרינצק
יו"ר הכנסת ומ"מ נשיא המדינה

חוק מס שבח מקרקעים, תש"ט — 1949

1. פירושים.

(א) בחוק זה —

„מקרקעים“ כולל —

(1) קרקע מכל סוג או חוקה, וכל בנין, מבנה, עץ או כל דבר אחר המחובר לקרקע, וכן כל זכות או טובת הנאה בקרקע, חוץ מחכירה קיימת לתקופה פחותה מעשר שנים שאין להאריכה כדי עשר שנים או יותר מכוח זכות ברירה שניתנה לחוכר ;

(2) מניות בחברה שעסקיה העיקריים הם רכישתם והחזקתם של מקרקעים, כמוגדר בפסקה (1), ושהשליטה עליה — כמשמעותה בסעיף 26 לפקודת מס הכנסה, 1947¹ — נתונה בידי חמשה בני אדם לכל היותר ; לגבי

¹ ע"ר מס' 1568 מיום 29.3.47, תוס' 1, עמ' 77.

מניות כאלה (להלן „מניות“) יחולו הוראות חוק זה בשינויים המחויבים על פי הענין ובתיאומים המפורטים בסעיף 26.

„שווי“, במקרקעים, פירושו — הסכום שיש לצפות לו ממכירת המקרקעים בשוק החפשי על ידי מוכר מרצון לקונה מרצון ;

„מנהל“ פירושו — אדם ששר האוצר ימנהו בהודעה שתפורסם ברשומות להיות מנהל או סגן-מנהל לצורך חוק זה ;

„מכירה“ כוללת חליפים, חוץ מחליפים של מקרקעים במקרקעים שאין עמם תמורה אחרת ; ו„מוכר“, בחליפים, כולל את שני הצדדים לחליפים.

„הורשה“ כולל כל דרך של הורשה, בין בצוואה ובין שלא בצוואה ;

„תאריך חישוב המס“ פירושו —

(1) במכירה של מקרקעים — התאריך שבו ניתנה לה ההסכמה הנדרשת לפי סעיף 4 של פקודת העברת קרקעות ; אך במכירת מקרקעים לשם פרעון משכנתה או חוב פסק-דין — תאריך הצו הסופי על המכירה ;

(2) בויתור על זכות לרכוש מקרקעים בדרך הורשה כאמור בסעיף 2 (א) (2) — תאריך הויתור על הזכות ;

(3) בהסבת זכות לדרוש העברת מקרקעים כאמור בסעיף 2 (א) (3) — תאריך ההסבה.

(ב) במכירת מקרקעים לשם פרעון משכנתה או חוב פסק-דין, יראו כמוכר, לצורך חוק זה, את הממשכן או את החייב לפי פסק-הדין.

(ג) לצורך חוק זה יראו כיום שבו נרכשו המקרקעים על ידי המוכר — את היום שבו נרשמו המקרקעים בשם המוכר במשרד ספרי האחוזה או את היום שבו היה המוכר זכאי לראשונה לדרוש את רישום המקרקעים בשמו כאמור, הכל לפי התאריך המוקדם יותר.

2. הסלת מס.

(א) מס בשם „מס שבח מקרקעים“ יוטל, על הסכומים המפורשים בסעיף 3 ובשיעורים המפורשים בסעיף 4, בפסקות אלה :

(1) מכירת מקרקעים ;

(2) ויתור בין יורשים על זכות לרכוש מקרקעים בדרך הורשה, אם לא נעשה הויתור תוך שנתיים מיום פטירת המוריש ;

(3) הסבת זכות לדרוש מאדם שיעביר מקרקעים אל הדורש או למי שהדורש יקרא בשמו או למי שהדורש יעביר אליו זכות זו ;

ובלבד שהמכירה או ההסבה כאמור לא היו בדרך מסחר או עסק ששכרם או שרווחיהם נתונים לשומה לפי פקודת מס הכנסה, 1947.¹

(ב) מס שבח מקרקעים לא יוטל במכירת מקרקעים או בויתור על זכות לרכוש מקרקעים בדרך הורשה, אם שווים של אותם מקרקעים או של הזכות, הכל לפי

¹ ע"ר מכ' 1508 סיוב 20.3.47, תוכ' 1, עמ' 77.

הענין. בתאריך חישוב המס אינו עולה על אלף לירות; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו במכירת מקרקעים אם שווים של מקרקעים אלה בצירוף לשווים של מקרקעים אחרים השייכים לאותו מוכר והסמוכים למקרקעים הנמכרים. עולה על אלף לירות.

3. הסכום החייב במס.

(א) ואלה הסכומים שעליהם יוטל מס שבח מקרקעים לאחר שינוכו מהם הניי-
כיים המפורשים בסעיף קטן (ב):

(1) במכירת מקרקעים

(i) אם הגיעו למוכר בדרך קניה או חליפים בין לפני תחילת תקפו של חוק זה ובין לאחריה — הסכום שבו עולה התמורה הניתנת בעדם באותה מכירה, על התמורה שבה רכש אותם המוכר;
(ii) אם הגיעו למוכר בדרך מתנה או בדרך חליפים של מקרקעים במקרקעים שאין עמם תמורה אחרת;

(א) לפני תחילת תקפו של חוק זה — הסכום שבו עולה התמורה הניתנת בעדם באותה מכירה על שווים בשעה שנרכשו על ידי המוכר;

(ב) אחרי תחילת תקפו של חוק זה — הסכום שבו עולה התמורה הניתנת בעדם באותה מכירה על שווים בשעה שנרכשו על ידי האדם שממנו רכשם המוכר.

(iii) אם הגיעו למוכר בכל דרך אחרת, בין לפני תחילת תקפו של חוק זה ובין לאחריה — הסכום שבו עולה התמורה הניתנת בעדם באותה מכירה, על שווים בשעה שנרכשו על ידי המוכר;

(2) ביתור על זכות לרכוש מקרקעים בדרך הורשה כאמור בסעיף 2 (א) (2) — הסכום שבו עולה התמורה הניתנת בעד היתור, על שווים המקרקעים ביום פטירת המוריש, בין שיום זה חל לפני תחילת תקפו של חוק זה ובין לאחריה.

(3) בהסבת זכות לדרוש העברת מקרקעים כאמור בסעיף 2 (א) (3), בין שהזכות נוצרה לפני תחילת תקפו של חוק זה ובין לאחריה — הסכום שבו עולה תמורת הסבה זו על התמורה שנתן המסב בעד אותה זכות.
(4) לצורך סעיף קטן זה יראו כתמורה שניתנה בעד מקרקעים או בעד ויתור על זכות לרכוש מקרקעים או בעד הסבת זכות לדרוש מקרקעים, — את התמורה שניתנה למעשה בעד המקרקעים או בעד היתור או בעד ההסבה כאמור, הכל לפי הענין.

(ב) ואלה הניכויים:

(1) במכירת מקרקעים,

(i) כל הוצאות שהוציא המוכר, להשבתתם של אותם מקרקעים, מיום שרכשם עד תאריך חישוב המס; ואם עלה שווים של המקרקעים הנמכרים בגלל הוצאות שהוציא המוכר להשבתתם של

מקרקעים שלו הסמוכים למקרקעים הנמכרים — ינוכה חלק מהוצאות אלה, ששיעורו ביחס לסכום כל ההוצאות כיחס סכום עליית הערך של המקרקעים הנמכרים לסכום עליית הערך של המקרקעים הנמכרים והסמוכים גם יחד.

(ii) אגרות העברה לפי תקנות העברת קרקעות¹, תקנות העברת קרקעות (מסים), 1935², או תקנות העברת קרקעות (מסים), 1939³, ששילם המוכר בקשר לרכישת אותם מקרקעים ;

(iii) דמי תיווך ששילם המוכר בקשר לרכישתם ומכירתם של אותם מקרקעים, ובלבד שלא יעלו על שנים למאה מן התמורה שנתן בעדם ;

(iv) כל סכום ששילם המוכר על אותם מקרקעים, מיום שרכשם עד תאריך חישוב המס, כמס רכוש עירוני וכארגנות רכוש של רשות מקומית — במקרה שהמקרקעים הם קרקע שאין עליה בנייני קבע או ששווי הבניינים שעליה הוא פחות משוויה בלא הבניינים.

(v) במקרה של מכירת זכות חכירה במקרקעים — כל סכום ששילם המוכר לבעל המקרקעים בהתאם לחוזה החכירה בעד הסכמתו לריי-שום שיעבוד על זכות החכירה וכן בעד הסכמתו למכירת אותה זכות, אך ניכוי זה יותר רק לגבי מקרקעים השייכים לבעל, שאושר על ידי המנהל לצורך פסקה זו.

(vi) במקרה של מכירת מקרקעים הכפופים למשכנתה — דמי עמילות ששילם המוכר לבעל המשכנתה בעד הסכמתו לאותה מכירה, ובלבד שלא יעלו על שנים למאה מסכום המשכנתה שטרם נפרע.

(vii) הגיעו המקרקעים למוכר בדרך הורשה — מס עזבון לפי חוק מס עזבון, תש"ט — 1949, ששילם המוכר בקשר לאותם מקרקעים.

(viii) כל סכום ששילם המוכר לגבי אותם מקרקעים כמס השבחה לפי פקודת בנין ערים, 1936⁴, או לפי פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943⁵, או כלפי כל פקודה אחרת שבוטלה על ידי אחת משתי הפקודות האמורות ;

(2) ביתור על זכות לרכוש מקרקעים בדרך הורשה כאמור בסעיף 2 (א) (2) —

¹ חוקי א"י, כרך נ', עמ' 1844.

² ע"ר מס' 505 מיום 18.4.35, תוס' 2, עמ' 306.

³ ע"ר מס' 072 מיום 12.30, תוס' 2, עמ' 1247.

⁴ ע"ר מס' 580 מיום 4.5.36, תוס' 1, עמ' 157 (הוצאה אנגלית).

⁵ ע"ר מס' 1305 מיום 10.12.43, תוס' 1, עמ' 32.

(i) כל הוצאות שהוציא המוותר, מיום פטירת המוריש עד תאריך חישוב המס, להשבחתם של אותם מקרקעים; ואם עלה שווים של אותם המקרקעים בגלל הוצאות שהוציא המוותר להשבחתם של מקרקעים אחרים שלו הסמוכים לאותם מקרקעים — ינוכה חלק מהוצאות אלה, ששיעורו ביחס לסך כל ההוצאות כיחס סכום עליית ערכם של אותם מקרקעים לסכום עליית ערכם של המקרקעים האלה והמקרקעים הסמוכים גם יחד.

(ii) מס עזבון לפי חוק מס עזבון, תש"ט — 1949, ששילם המוותר בקשר לאותם מקרקעים;

(iii) כל סכום ששילם המוותר על אותם מקרקעים, מיום פטירת המוריש עד תאריך חישוב המס, כמס רכוש עירוני וכארנונת רכוש של רשות מקומית, — במקרה שהמקרקעים הם קרקע שאין עליה בניני קבע או ששווי הבנינים שעליה הוא פחות משוויה בלא הבנינים;

(iv) במקרה של ויתור על זכות חכירה במקרקעים — כל סכום ששילם המוותר לבעל המקרקעים בהתאם לחוזה החכירה בעד הסכמתו לרישום שיעבוד על זכות החכירה וכן בעד הסכמתו לאותו ויתור, אך ניכוי זה יותר רק לגבי מקרקעים השייכים לבעל שאושר על ידי המנהל לצורך פסקה זו.

(v) כל סכום ששילם המוותר לגבי אותם מקרקעים, מיום פטירת המוריש עד תאריך חישוב המס, כמס השבחה לפי פקודת בנין ערים, 1936, או לפי פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי צבור), 1943, או לפי כל פקודה אחרת שבוטלה על ידי אחת משתי הפקודות האמורות.

(3) בהסבת זכות לדרוש העברת מקרקעים כאמור בסעיף 2 (א) (3) — דמי תיווך ששילם המסב בקשר לרכישת אותה זכות, ובלבד שלא יעלו על שנים למאה מן התמורה שנתן בעדה.

4. שיעורי המס.

ואלה שיעוריו של מס שבח מקרקעים:

(א) במכירת מקרקעים — פרט לחליפים — אחוז מסויים מן הסכום שעליו מוטל המס באותה מכירה בהתאם לסעיף 3 (להלן „סכום השבח“), והאחוז יהיה שונה לפי התקופה שעברה מיום שבו נרכשו המקרקעים על ידי המוכר עד תאריך חישוב המס וכן לפי היחס באחוזים בין סכום השבח לבין התמורה ששילם המוכר בעד המקרקעים, או לבין שווי המקרקעים במועדים הנקובים בסעיף 3 (א), הכל לפי הענין, — כזה.

סכום הישבה —				התקופה מיום רכישת המקרקעים עד תאריך חישוב המס
עולה על 150%	עולה על 120% על ואינו עולה על 250%	עולה על 250% ואינו עולה על 500%	עולה על 500%	
מהתמורה שישלם המוכר בעד המקרקעים או משוים של המקרקעים כאמור, הכל לפי הענין				
25	25	30	40	אינו עולה על שנתיים
20	20	25	35	עולה על שנתיים אך אינו עולה על ארבע שנים
—	—	20	25	עולה על ארבע שנים, אך אינה עולה על שבע שנים
—	—	15	17.5	עולה על שבע שנים, אך אינה עולה על עשר שנים
—	—	5	10	עולה על עשר שנים

(ב) במכירת מקרקעים בדרך חליפים — מחצית שיעורי המס הנקובים בסעיף
משנה (א).

(ג) בויתור על זכות לרכוש מקרקעים בדרך הורשה כאמור בסעיף 2 (א) (2)
עשרים למאה מן הסכום שעליו מוטל המס בהתאם לסעיף 3 ;

(ד) בהסבת זכות לדרוש העברת מקרקעים כאמור בסעיף 2 (א) (3) חמשים
למאה מן הסכום שעליו מוטל המס בהתאם לסעיף 3 ;

5. מי חייב בתשלום המס.

החייב במס שבח מקרקעים הוא :

(א) במכירה, להוציא חליפים — המוכר ;

(ב) בחליפים — כל אחד משני הצדדים בחליפים, על המקרקעים שהוא בא
למסרם בחליפים ;

(ג) בויתור על זכות לרכוש מקרקעים בדרך הורשה כאמור בסעיף 2 (א) (2) —
המוותר על הזכות ;

(ד) בהסבת זכות לדרוש העברת מקרקעים כאמור בסעיף 2 (א) (3) — המסב
את הזכות.

6. פטור.

(א) מוסד לתועלת ציבורית וכן חברה לעניני דת, צדקה, התישבות, שיכון
או חינוך, שאושרו בצו לצורך סעיף זה על ידי שר האוצר, וכן רשויות מקומיות,
יהיו פטורים ממס שבח מקרקעים בעסקה שהיא, לדעתו של שר האוצר, לטובת
הכלל. צו לפי סעיף משנה זה יפורסם ברשומות.

(ב) המנהל יהא רשאי לפטור ממס שבח מקרקעים, כולו או מקצתו, מכירה מקרקעים לשם פרעון משכנתה או חוב פסק דין, אם הוכח לו כי אותה מכירה היא בניגוד לרצון המוכר.

7. הגנות על רישום מכירת מקרקעים.

(א) שום מכירה של מקרקעים — חוץ מן המכירות האמורות בסעיף 6 וחוק מהמכירות הפטורות ממס שבח מקרקעים לפי סעיף 2 (ב) או סעיף 6 — לא תירשם במשרד ספרי האחוזה אלא אם נתקמו שנים אלה:

- (1) נמסרו לידי המנהל ההצהרות הקבועות לכך בתקנות;
 - (2) שולם מס שבח מקרקעים המגיע באותה מכירה, או שהופקד בידי המנהל על חשבון אותו מס סכום שקבעו המנהל, או שנמסרה למנהל על חשבון אותו מס ערבות בנקאית בסכום ובנוסח שקבעם המנהל.
- (ב) היה המוכר טוען שהוא פטור מתשלום מס שבח מקרקעים בכוח ההוראה שבסיפא של סעיף 2 (א), לא יהיה חייב בתשלום המס באותה מכירה, והמכירה תירשם במשרד ספרי האחוזה ללא תשלום המס, אם ימסור הטוען למנהל לפני שתירשם המכירה:

- (1) הצהרה בכתב על גבי טופס הקבוע לכך בתקנות, האומרת שאותה מכירה נעשית בדרך האמורה בסיפא של סעיף 2 (א), וכן
 - (2) תעודה מאת נציג מס ההכנסה, או מאת מי שהורשה לכך על ידיו המאשרת — לפי מיטב ידיעתו — שהמוכר עוסק במכירת מקרקעים בדרך האמורה בסיפא של סעיף 2 (א) או שאותה מכירה היא בדרך האמורה
- ותעודת האישור יחד עם אותה הצהרה יהיו ראיה חותכת שהמכירה היא בדרך האמורה.

(ג) שילם המוכר מס שבח מקרקעים, ולאחר מכן שילם מס הכנסה על הסכום שעליו שילם מס שבח מקרקעים, יהיה זכאי שיוחזר לו אותו מס שבח מקרקעים.

8. הוראות בדבר מכירות מסוימות.

מקום שמקרקעים נמכרים לשם פרעון משכנתה או חוב מסקדין, ואותה מכירה לא פוטרה מתשלום המס לפי סעיף 6 (ב), מותר יהיה לרשום אותה מכירה במשרד ספרי האחוזה, אף שלא נתקמו הוראות סעיף 7, אולם מוכרם של אותם מקרקעים לא יהיה זכאי לקבל את התמורה בעדם, אלא בשני תנאים אלה:

- (1) מסר למנהל הצהרה בטופס הקבוע לכך בתקנות;
- (2) שולם מס שבח מקרקעים המגיע באותה מכירה, או הופקד בידי המנהל על חשבון אותו מס סכום שקבע המנהל או נמסרה למנהל על חשבון אותו מס ערבות בנקאית בסכום ובנוסח שקבעם המנהל; וכל אדם המשלם למוכר תשלום כל שהוא על אותה מכירה לפני שהמוכר זכאי בו כאמור, יהיה חייב לשלם מס שבח המקרקעים המגיע מן המוכר, אלא שאם שילם אותו מס יהיה זכאי לחזור אל המוכר ולגבותו ממנו.

9. הוראות בדבר ויתור על זכות או הסבתה.

(א) המוותר על זכות לרכוש מקרקעים בדרך הורשה כאמור בסעיף 2 (א) (2), וכן המסב זכות לדרוש העברת מקרקעים כאמור בסעיף 2 (א) (3), חייב למסור לידי המנהל, תוך שבעה ימים מיום הויתור או ההסבה, את ההצהרות הקבועות לכך בתקנות.

(ב) היה המסב טוען שהוא פטור מתשלום מס שבח מקרקעים בכוח ההוראה שבסיפא של סעיף 2 (א), עליו להגיש למנהל תוך שבעה ימים מיום ההסבה:

(1) הצהרה בכתב, על גבי טופס הקבוע לכך בתקנות, האומרת שאותה

הסבה נעשית בדרך האמורה בסיפא של סעיף 2 (א), וכן

(2) תעודה מאת נציג מס ההכנסה, או מאת מי שהורשה לכך על ידיו,

המאשרת, שלפי מיטב ידיעתו ההסבה היא בדרך האמורה ותעודת

האישור יחד עם אותה הצהרה יהיו ראייה חותכת שההסבה היא בדרך

האמורה.

(ג) שילם המסב מס שבח מקרקעים ולאחר מכן שילם מס הכנסה על הסכום

שעליו שילם מס שבח מקרקעים, יהיה זכאי שיוחזר לו אותו מס שבח מקרקעים.

10. מסירת תעודות, ידיעות וכו' לשם בקורת.

המנהל, או מי שהורשה לכך על ידיו, רשאי לדרוש מכל אדם, תוך זמן שייקבע בדרישה, כל הסכם, תעודת קנין, פנקסים, חשבוניות או תעודות או רשומות נחרות, או למסור לו כל ידיעה שבידו ככל שיידרש כדי לברר אם העובדות שזכרו בהצהרה שנמסרה לצורך חוק זה הן מדויקות, וכן רשאי הוא להכין העתקים של כל תעודה או רשומה כאמור או תמציות מהן, ובלבד שלא יידרש כל פקיד ציבורי להראות תעודה או רשומה או למסור ידיעה שהוא חייב על פי החוק לשמרה בסוד.

11. שומת המס.

(א) נמסרו למנהל ההצהרות לפי סעיף 7 או 8 או 9, הכל לפי הענין, —

(1) יסכים המנהל לתוכן ההצהרה וישום את מס שבח המקרקעים בהתאם

להצהרה; או

(2) יסרב להסכים לתוכן ההצהרה, אם יש לו טעם להניח שפרט מן

הפרטים שבהצהרה איננו נכון, וישום את סכום מס שבח המקרקעים

שיש לשלמו, ולצורך זה יהיה המנהל רשאי — אם היה סבור כי הסכום

שפורש בהצהרה כתמורה במכירת מקרקעים, בויתור על זכות או

בהסבת זכות, איננו נכון — לראות כתמורה את שווי המקרקעים או שווי

הזכות, הכל לפי הענין, בתאריך חישוב המס.

(ב) לא מסר אדם הצהרה למנהל והמנהל סבור שאותו אדם חייב בתשלום מס

שבח מקרקעים, רשאי המנהל לשום את סכום המס המגיע מאותו אדם; אולם אין

אותו אדם נפטר על ידי כך מאחריותו לפי חוק זה על אי מסירת ההצהרה.

(ג) קבע המנהל את סכום השומה כאמור, ימסור לאדם החייב בתשלום הודעת שומה שתפרש את סכום מס שבח המקרקעים המגיע ממנו ותציין את זכויותיו לפי סעיף 12.

12. התנגדות לשומה.

(א) נמסרה לאדם הודעת שומה לפי סעיף 11 (ג), רשאי הוא תוך 30 יום מיום המסירה, או תוך תקופה ארוכה יותר שקבע המנהל, להגיש למנהל כתב התנגדות, בו יפרש את נימוקי התנגדותו לשומה ויבקש מהמנהל שיחזור ויעיין בשומה על מנת לתקנה;

(ב) קיבל המנהל כתב התנגדות כאמור יחזור ויעיין בשומה ויקבע בצו את מס שבח מקרקעים שיש לשלמו וימסור למתנגד הודעה על כך.

13. ערעור על שומה.

(א) הרואה עצמו מקופח בצו לפי סעיף 12 (ב) רשאי לערער עליו לפני ועדת ערעור של שלושה שתמונה על ידי שר המשפטים בהודעה שתפורסם ברשומות. יושב-ראש הועדה יהיה שופט.

(ב) הערעור יוגש בכתב תוך שלושים יום מיום שנמסרה הודעה על הצו לפי סעיף 12 (ב), אלא שמותר להגישו לפני שנמסרה ההודעה. העתק מכתב הערעור ישלח המערער למנהל.

(ג) לוועדות הערעור יהיו כל הסמכויות של שופט שלום בכל הנוגע להזמנת עדים, גביית עדויות ושמיעת הוכחות.

(ד) ועדת הערעור תקיים, תפחית, או תבטל את השומה, ורשאית היא לתת כל החלטה אחרת לרבות החלטה על תשלום הוצאות.

(ה) ועדת הערעור תמסור למערער ולמנהל הודעה על סכום מס שבח מקרקעים שיש לשלמו לפי החלטתה.

(ו) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בכל דבר הנוגע להגשת ערעורים לפי סעיף זה והדיון בהם, לרבות תשלום אגרות, מתן ערבות והגשת הוכחות.

14. ערעור לפני בית המשפט העליון.

בעל דין בערעור לפי סעיף 13 הרואה את עצמו מקופח בהחלטת ועדת ערעור רשאי לערער עליה לפני בית המשפט העליון כבית משפט לערעורים אזרחיים והוראות תקנות הפרוצדורה האזרחית, 1938¹, יחולו כאילו היתה החלטת ועדת הערעור פסק-דין של בית משפט מחוזי במשפט אזרחי, שהמערער על צו המנהל היה בו התובע והמנהל — הנתבע.

¹ ע"ר מס' 755 מיום 31.1.88, תוס' 2, עמ' 95.

15. השהיית גביית המס במקרים של התנגדות או ערעור.

הוגש כתב התנגדות לפי סעיף 12 או ערעור לפי סעיף 13 — תושהה גבייתו של מס שבח מקרקעים עד שיוכרע בהתנגדות או בערעור, אך אין זה פוגע בהוראות הסעיפים 7 או 8.

16. המועד לתשלום המס.

(א) מס שבח מקרקעים ישולם תוך שלושים יום מיום שנמסרה הודעת-שומה לפי סעיף 11 (ג), או תוך תקופה ארוכה יותר ובתנאים שיקבע המנהל, למקרה מסויים או לסוג מסויים של מקרים, אך אין זה פוגע בהוראות סעיפים 7 ו-8.

(ב) הושהתה גבייתו של מס שבח מקרקעים, כולו או מקצתו, עקב התנגדות או ערעור, בהתאם לסעיף 15 ישולם המס שייקבע כתוצאה מאותה התנגדות או אותו ערעור, תוך שלושים יום מיום שקיבל האדם החייב בתשלום המס הודעה על המס שנקבע כך, או תוך תקופה ארוכה יותר ובתנאים שיקבע המנהל למקרה מסויים או לסוג מסויים של מקרים.

17. ביטול מכירה.

מוכר שחזר מבקשתו לקבלת הסכמה למכירת מקרקעים לפי סעיף 4 לפקודת העברת קרקעות — לא תחול עליו חובה לתשלום מס שבח מקרקעים בקשר לאותה מכירה.

18. גבייה.

לא שולם מס שבח מקרקעים במועד שנקבע לתשלומו לפי חוק זה — ימסור המנהל לחייב במס הודעת תביעה, ואם לא ישולם המס תוך שלושים יום מיום שנמסרה הודעת התביעה, יהיה המנהל רשאי לגבות את התשלום, אם כפי שנקבע להלן ואם לפי פקודת המסים (גבייה) ¹, להוציא סעיף 12 שלה, שתחול על גבייתו של מס שבח מקרקעים כאילו היה מס כמשמעותו באותה פקודה.

19. תביעה בבית המשפט.

כוחו של המנהל יפה לתבוע בבית משפט מוסמך כל מס שבח מקרקעים, בצירוף כל ההוצאות של אותה תביעה משפטית כחוב המגיע למדינה מן האדם החייב במס.

20. גביית מס מאדם העומד לצאת את המדינה.

(א) היה למנהל טעם להניח, שאדם שנישום לצרכי מס שבח מקרקעים עלול לצאת את המדינה לפני שאותו מס יהיה בן-תשלום לפי הוראות סעיף 16 ובלא שישלם אותו מס, רשאי יהיה לתבוע מאותו אדם — בהודעה בכתב — שישלם את המס תוך זמן שייקבע בהודעה, ומשתבע כך, יהיה אותו מס בן-תשלום כתום הזמן שנקבע כאמור.

¹ חוקי א"י, כרך ב', פרק קל"ו, עמ' 1874.

(ב) תשלום מס שבח מקרקעים בהתאם לתביעתו של המנהל לפי סעיף קטן (א) לא ישמש מניעה להגשת כתב התנגדות או ערעורים לפי הסעיפים 12, 13 או 14.

21. חתימה על הודעות.

(א) כל הודעה מאת המנהל הנמסרת לפי חוק זה תהיה חתומה בידו או ביד אדם שהמנהל מינהו לכך, או כתובה על גבי טופס שהוטבעה בו חתימתו של המנהל; אולם דרישה או הודעה מאת המנהל לפי סעיף 10 או לפי סעיף 20 טעונה חתימה אישית ביד המנהל או ביד אדם שהמנהל מינהו לכך.

(ב) הודעה שנראה מתוכה כי נחתמה ביד המנהל או ביד אדם שנתמנה כאמור, יראו אותה כאילו נחתמה כך כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר.

22. מסירת הודעות.

מותר למסור הודעה לאדם, בין לידו ובין בדואר רשום, לבית מגוריו, או לבית עסקו, לפי כתבתו הידועה לאחרונה; ואם נשלחה בדואר בארץ, יראו אותה כאילו נמסרה לא יאחר מאשר כתום ששה ימים לאחר יום המשלוח בדואר ואם לחוץ לארץ — כאילו נמסרה לא יאחר מאשר כתום ששה ימים לאחר היום שבו היתה ההודעה מגיעה בדואר בדרך הרגילה, וכראיה למסירה תשמש ההוכחה שהמכתב המכיל את ההודעה סומן בכתובת הנאותה ונשלח בדואר כהלכה.

23. ענשים.

(א) מי שעבר אחת העבירות האלה:

(1) לא מסר הצהרה שהוא חייב במסירתה לפי הוראות סעיף 9;

(2) לא מילא אחר דרישה שנמסרה לו לפי סעיף 10.

דינו — קנס עד 100 לירות.

(ב) מי שעשה ביודעים אחד המעשים האלה:

(1) מסר הודעה בלתי נכונה בהצהרה שמסר לצורך חוק זה;

(2) מסר ידיעה בלתי נכונה על כל ענין או דבר הנוגע לחיובו הוא או לחיובו של זולתו במס שבח מקרקעים;

(3) השיב תשובה בלתי נכונה לשאלה שנשאלה או לידיעה שנדרשה בהתאם להוראות חוק זה;

דינו קנס עד חמש מאות לירות או מאסר עד שנה אחת, או שני הענשים כאחד, וכן קנס פי שלושה מסכום מס שבח מקרקעים שהיו חייבים בו לפי חוק זה על העסקה שבקשר אתה נעברה העבירה.

24. פעולה משפטית אינה פוטרת מתשלום.

פתיחה בפעולה משפטית לפי חוק זה או הטלת קנס או עונש בהתאם להוראותיו לא תפטור אדם מאחריותו לתשלום מס שבח מקרקעים שהוא חייב בו.

25. משפט פלילי לפי חוק אחר.

הוראותיו של חוק זה לא ישפיעו על משפט פלילי לפי כל חוק אחר.

26. הוראות בדבר מניות.

(א) לגבי מניות כמשמעותן בהגדרה של „מקרקעים“ בסעיף 1, יחולו הוראות חוק זה בתיאומים אלה :

(1) במכירה של מניות יהיה תאריך חישוב המס כאמור בסעיף 2 — התאריך שבו נחתמה תעודת העברת המניות על ידי מוכרן ;

(2) סעיף 2 (ב) לא יחול ;

(3) סעיף 3 ייקרא כאילו במקום סעיף־קטן (ב) היה כתוב סעיף־קטן זה :
„(ב) ואלה הניכויים —

1. במכירת מניות,

(i) מס בולים לפי פקודת מס בולים¹, ששילם המוכר בקשר לרכישת אותן המניות ;

(ii) דמי תיווך ששילם המוכר בקשר לרכישת אותן המניות, ובלבד שלא יעלו על שנים למאה מן התמורה שנתן בעדן ;

(iii) הגיעו המניות למוכר בדרך הורשה — מס עזבון לפי חוק מס עזבון, תש״ט — 1949, ששילם המוכר בקשר לאותן המניות ;

2. בוויתור על זכות לרכוש מניות בדרך הורשה כאמור בסעיף 2 (א) (2) — מס עזבון לפי חוק מס עזבון, תש״ט — 1949, ששילם המוותר בקשר לאותן המניות ;

3. בהסבת זכות לדרוש העברת מניות כאמור בסעיף 2 (א) (3) — דמי תיווך ששילם המסב בקשר לרכישת אותן המניות, ובלבד שלא יעלו על שנים למאה מן התמורה שנתן בעדן“.

(4) סעיף 6 (ב) ייקרא כאילו במקום המלה „משכנתה“ היה כתוב בו „משכון או שיעבוד אחר“.

(5) סעיף 7 ייקרא —

(א) כאילו בסעיף קטן (א) במקום המלים „לא תירשם במשרד ספרי האחוזה“ היה כתוב בו „לא תירשם בפנקס החברה“.

(ב) כאילו בסעיף קטן (ב) במקום המלים „תירשם במשרד ספרי האחוזה“ היה כתוב בו „תירשם בפנקס החברה“.

(6) סעיף 8 ייקרא —

(א) כאילו במקום המלה „משכנתה“ היה כתוב בו „משכון או שיעבוד אחר“.

¹ חוקי א״י, כרך ב׳, פרק קל״ג, עמ׳ 1302.

(ב) כאילו במקום המלים „במשרד ספרי האחוזה” היה כתוב בו „בפנקס החברה”.

(ב) שר האוצר, רשאי להורות בצו כי לא יוטבעו בולי הכנסה על תעודות-העברה, בקשר למכירת מניות כמשמעותן בסעיף 1, אלא אם אותה מכירה פטורה ממס שבח מקרקעים או אם אישר המנהל שמס שבח המקרקעים המגיע באותה מכירה שולם.

27. ביצוע.

שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו, ובכלל זה — הוראות בדבר הערכות מוקדמות של מס שבח מקרקעים בעסקות העומדות להיעשות, ותשלום אגרות בעד הערכות כאלה; אך סעיף זה אינו בא לשנות מהוראות סעיף 13 (1).

נתקבל בכנסת ביום ל' באב תש"ט (25 באוגוסט 1949)

ד. בן-גוריון א. קפלן
ראש הממשלה שר האוצר

יוסף שפרינצק
יו"ר הכנסת ומ"מ נשיא המדינה